

proposta didàctica

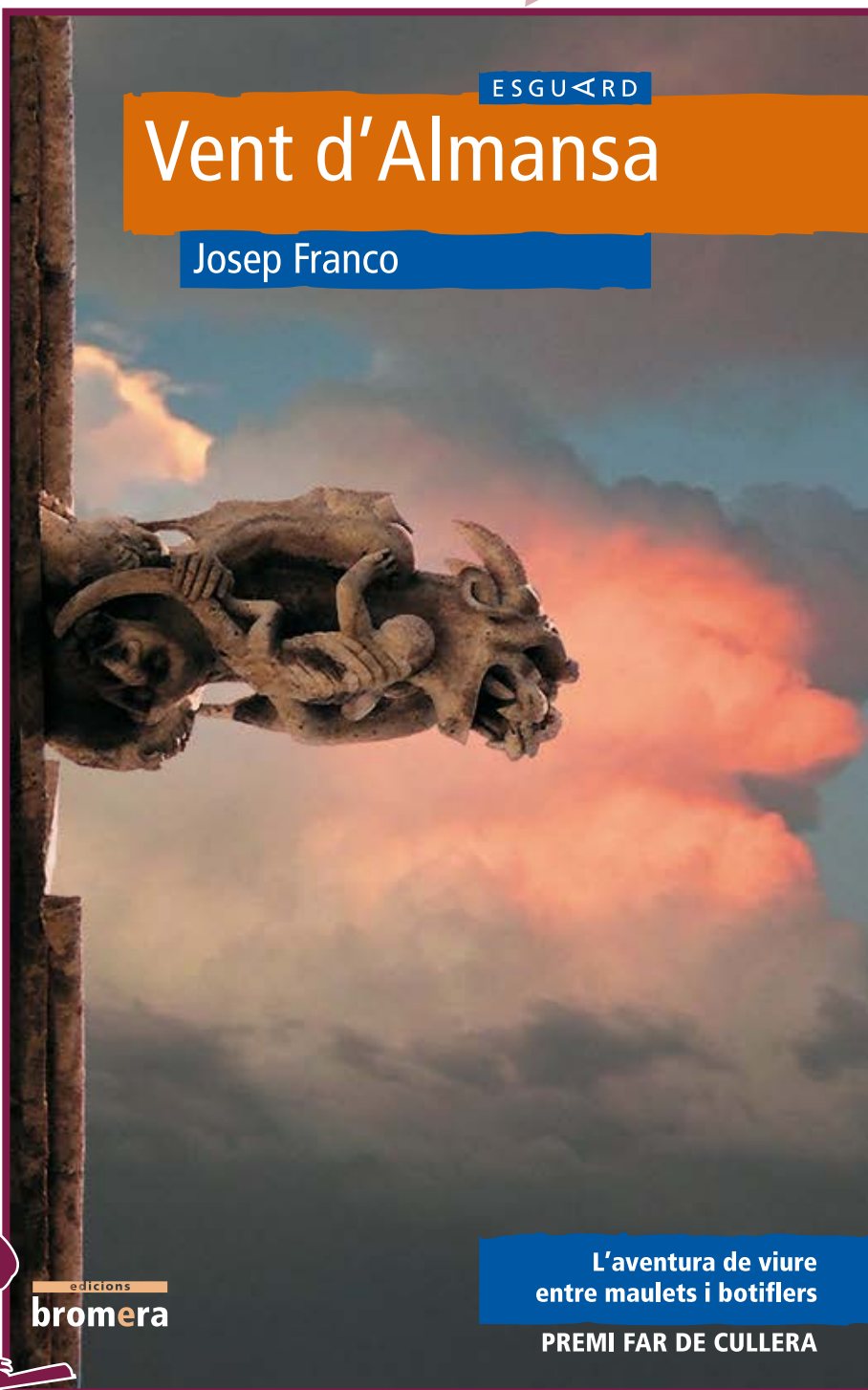
ESGUARD

Vent d'Almansa

Josep Franco

www.bromera.com
edicions

bromera

L'aventura de viure
entre maulets i botiflers

PREMI FAR DE CULLERA

edicions
bromera

1. Localitza en el mapa de la comarca de la Marina Alta, lloc de partença de Marc Peris, els termes municipals següents: la Vall d'Alcalà, Pego, la Vall d'Ebo, Xaló, Orba, Gata de Gorgos, Xàbia, Benissa, Dénia, Castell de Castells, Benigembla i Teulada. Analitza quina ha estat l'evolució demogràfica de Dénia, Castell de Cabres i Benissa des del segle XVIII fins a l'actualitat.

2. Fes un croquis del trajecte que fan Marc Peris i el Mut des de Gata fins a la ciutat de València.
3. En la novel·la s'esmenta el viatge fet per Ulisses a l'illa d'Ítaca. Busca informació sobre això i escriu-ne un resum en què ho expliques.
4. Quines raons tenien tant Lluís XIV de França com l'emperador Leopold I d'Àustria per aspirar al tron de la corona hispànica?
5. Busca el significat de les paraules *maulet* i *botifler*.

6. A continuació, oferim una llista dels virreis valencians al llarg del segle XVII. Esbrina en primer lloc quines són les funcions dels virreis i després fes una recerca informativa sobre Joan de Ribera, arquebisbe de València i sobre Lluís Antoni Belluga i de Montcada, bisbe de Cartagena.

Felip III (1598 - 1621)	Joan de Ribera, arquebisbe de València	1602 - 1604
	Juan de Sandoval y de Borja, marqués de Villamizar	1604 - 1606
	Luis Carrillo de Toledo, marqués de Caracena	1606 - 1615
	Gómez Suárez de Figueroa, duc de Feria	1615 - 1618
	Antonio Pimentel y Toledo, marqués de Tavera	1618 - 1622
Felip IV (1621 - 1665)	Enrique de Ávila y Guzmán, marqués de Povar	1622 - 1627
	Luis Ferrer de Cardona	1627 - 1628
	Luis Fajardo y Requeséns, marqués de Los Vélez	1628 - 1631
	Pedro Fajardo de Zúñiga y Requesens, marqués de Los Vélez	1631 - 1635
	Ferran de Borja i d'Aragó, marqués d'Esquilache	1635 - 1640
	Federico Colonna, príncep de Butera	1640 - 1641
	Antonio Juan Luis de la Cerda, duc de Medinaceli	1641 - 1642
	Pasqual de Borja, duc de Gandia	1642
	Rodrigo Ponce de León, duc d'Arcos	1642 - 1645
	Duarte Fernández Álvarez de Toledo, comte d'Orpesa	1645 - 1650
	Pedro de Urbina y Montoya, arquebisbe de València	1650 - 1652
	Lluís Guillem de Montcada, duc de Montalto	1652 - 1659
	Manuel Pérez de los Cobos, marqués de Camarasa	1659 - 1663
	Vicente de Gonzaga y Doria	1663
Regència de Marina d'Àustria (1665 - 1675)	Basilio de Castelví y Ponce	1663 - 1664
	Antonio Pedro Álvarez Ossorio, marqués d'Astorga	1664 - 1666
	Gaspar Felipe de Guzmán y Mejía, marqués de Leganés	1666 - 1667
	Diego Felipe de Guzmán, marqués de Leganés	1667 - 1669
	Vespasiano Manrique de Lara Gonzaga, comte de Paredes	1669 - 1675
	Francisco Idiáquez Butrón, duc de Ciudad Real	1675 - 1678
	Joan Tomàs de Rocabertí, arquebisbe de València	1678 - 1679
	Pedro Manuel Colón de Portugal, duc de Veragua	1679 - 1680
	Rodrigo Manuel Fernández Manrique de Lara, comte d'Aguilar	1680 - 1683
	Joan Tomás de Rocabertí	1683
	Pedro José de Silva, comte de Cifuentes	1683 - 1688
	Luis de Moscoso y de Osorio, comte d'Altamira	1688 - 1690
	Carles II (1675 - 1700)	Carlos Homo Dei Moura y Pacheco, marqués de Castel Rodrigo
Alfonso Pérez de Guzmán		1696 - 1700
Antonio Domingo de Mendoza Caamaño y Sotomayor, marqués de Villagarcía		1700 - 1705

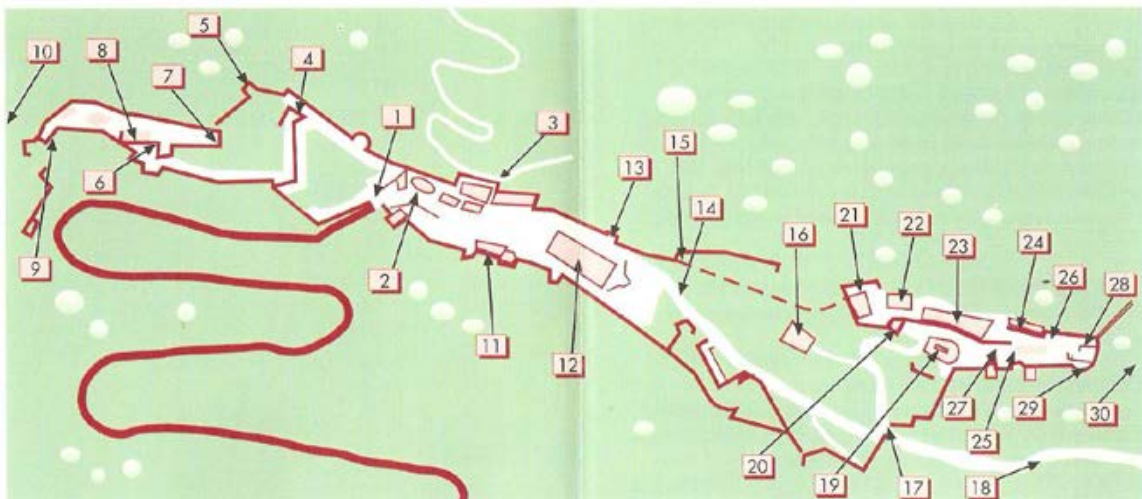
Felip V	Joaquín Ponce de León	1705 - 1706
	Conde de las Torres	1706 - 1707
	Lluís Antoni Belluga i de Montcada, bisbe de Cartagena	1707
Preten- dent Car- les III	Joan Baptista Basset i Ramos	1705 - 1706
	Sancho Ruiz de Lihory, comte de Cardona	1706
	Diego Hurtado de Mendoza y Sandoval, comte de la Corzana	1706 - 1707

6. Explica per què el camperolat va donar suport a la causa austriacista.
7. Fes una semblança biogràfica de Joan Baptista Basset.
8. Fes un comentari del text següent on es parla de l'arribada de Basset a Dènia:

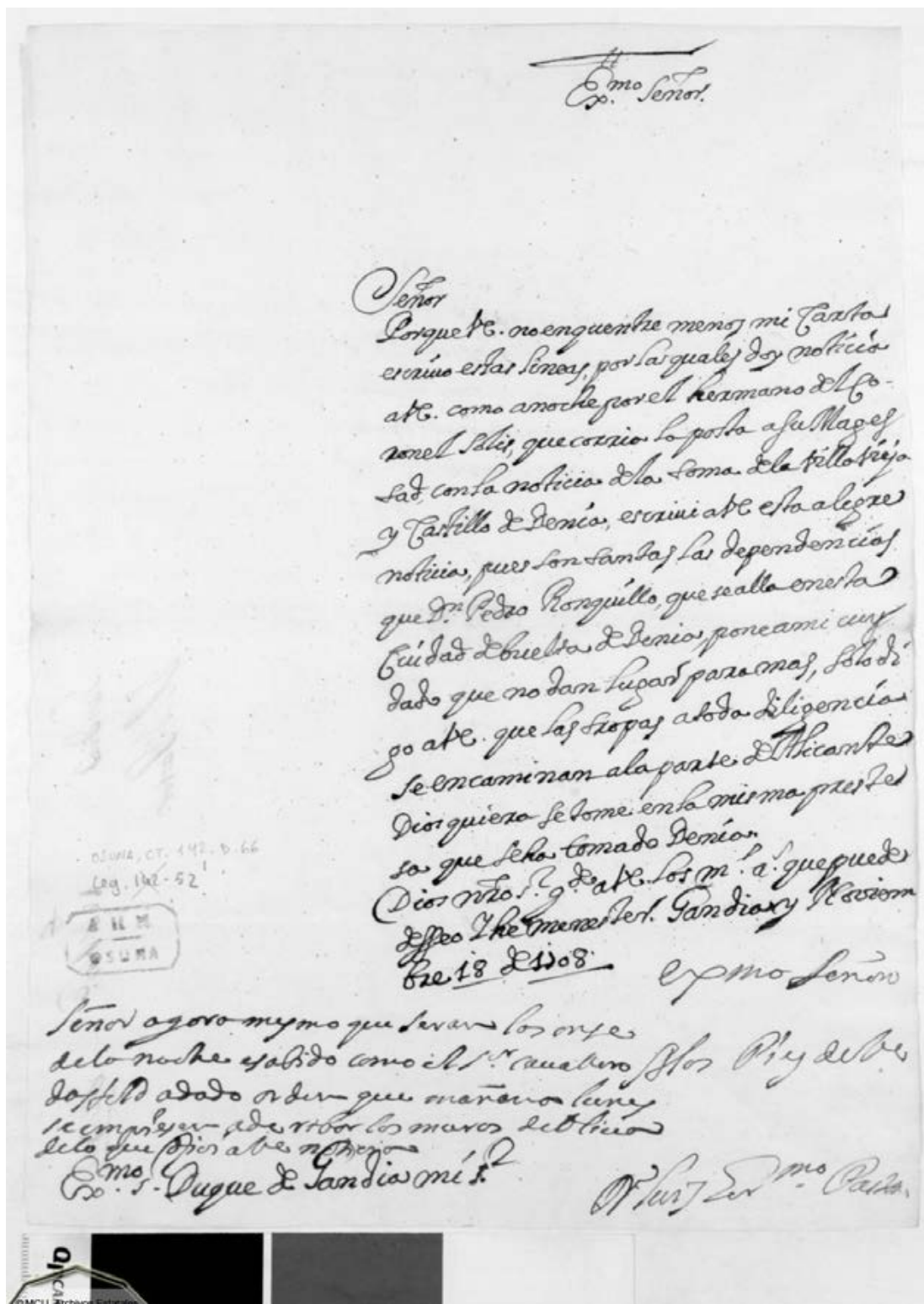
«[...] sense cap problema ocupà i fortificà de manera puntual la ja ben defensada ciutadella de Dènia, així com la seua ciutat, sense tenir oposició per part dels habitants, encara més, amb el seu espontani suport, en començar el mes d'agost de l'any 1705 del part de la Verge. Finalitzada l'operació, els homes més corromputs de totes les categories socials i el solatge de la població que va reunir en tota la província, entre els que estaven enfonsats en la impotència i en la pobresa, els rodamons sense pàtria, sense casa, sense arrels, els més disposats als desordres i els criminals, ja fóra per la seua dolenteria o la manca d'expectatives en totes les coses: la majoria dels que havien comés crims castigats amb la pena de mort, d'on havien adquirit una gran necessitat de fer malifetes, acudiren al lloc i es van adherir a Basset [...]»

Fragment traduït de MIÑANA, *De bello rustico valentino*

9. Aquest és un plànol simplificat del castell de Xàtiva. Fes-ne una ressenya històrica breu i esbrina quines són les dependències assenyalades amb els números 2, 3, 4, 11, 14, 19, 21, 25 i 27.

10. A continuació reproduïm una carta conservada a l'Arxiu Històric Nacional adreçada al duc de Gandia, en què s'informa de la presa de Dénia. Què més s'esmenta en el text? Cap a on es dirigeixen les tropes? Qui és el cavaller d'Asfeld, que s'esmenta en l'anotació inferior de la carta?

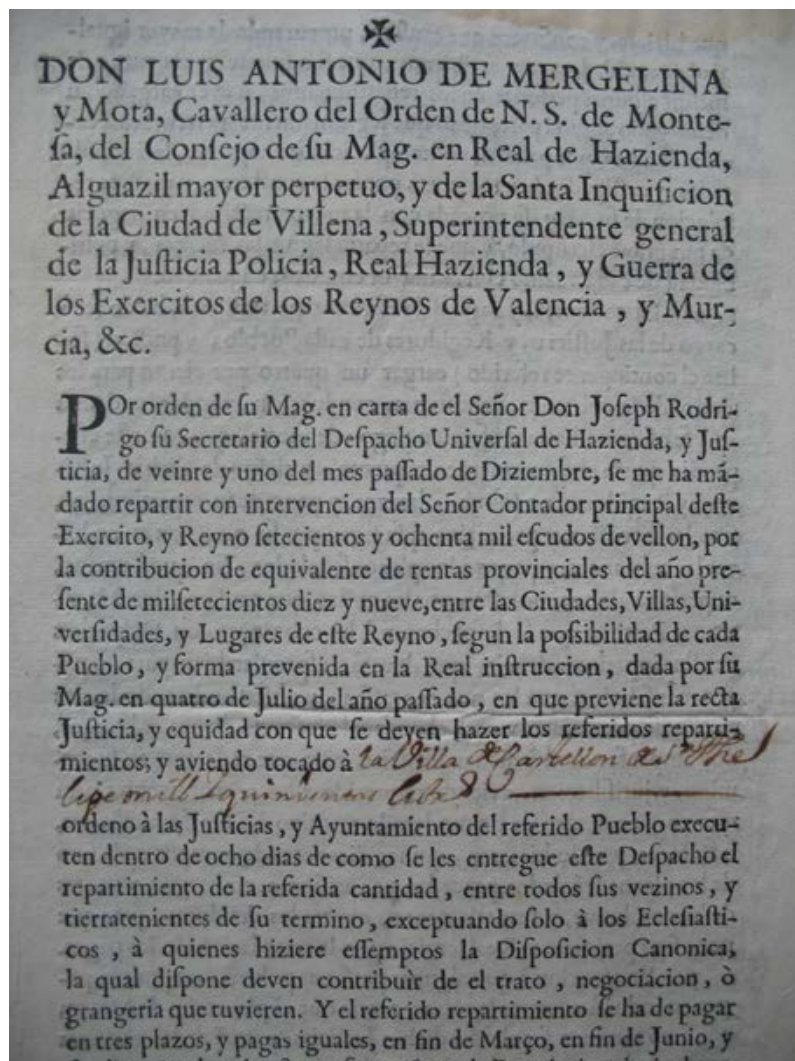
11. Fes un treball d'investigació sobre la guerra de Successió al municipi on vius. La població es va decantar per algun dels pretendents a la corona hispànica o van ser indiferents? Sofrien atacs per part de les tropes borbòniques i austriacistes? Van patir algun tipus de repressió? Pots emprar com a punt de partida el llibre de Miñana *De bello rustico valentino* (recorda que és un autor que es mostra clarament a favor del pretendent Felip V), i completa la informació amb altres fonts documentals o bibliogràfiques.

12. Ací tens un fragment del Decret de Nova Planta. Fes-ne una lectura i contesta les preguntes de més avall:

«Considerando haber perdido los reinos de Aragón y Valencia, y todos sus habitantes, por la rebelión que cometieron, faltando enteramente al juramento de fidelidad que me hicieron como a su legítimo Rey y Señor, todos los fueros, privilegios, exenciones y libertades que gozaban, así por mí como por los reyes mis predecesores, particularizándolos en esto de los demás reinos de mi corona, y tocándome el dominio absoluto de los referidos reinos de Aragón y Valencia, pues en la circunstancia de ser comprendidos en los demás que tan legítimamente poseo en esta monarquía, se añade ahora la del justo derecho de la conquista que de ellos han hecho últimamente mis armas con el motivo de su rebelión; y considerando también que uno de los principales atributos de la soberanía, es la imposición y derogación de las leyes, las cuales, con la variedad de los tiempos y mudanza de costumbres podría yo alterar, aún sin los grandes y sobrados motivos y circunstancias que hoy concurren para ello en lo tocante a los de Aragón y Valencia. He juzgado por conveniente, así por esto, como por mi deseo de reducir todos los Reinos de España a la uniformidad de unas mismas leyes, usos, costumbres y tribunales, gobernándose igualmente todos por las leyes de Castilla, tan loables y plausibles en todo el universo, abolir y derogar enteramente como desde luego doy por abolidos y derogados todos los referidos fueros, privilegios, prácticas y costumbres hasta aquí observadas en los referidos reinos de Aragón y Valencia; siendo mi voluntad que éstos se reduzcan a las leyes de Castilla y al uso, práctica y forma de gobierno que se tiene y ha tenido en sus tribunales, sin diferencia alguna en nada, pudiendo obtener por esta razón igualmente mis fidelísimos vasallos castellanos motivos para que acrediten de nuevo los afectos de mi gratitud, dispensando en ellos los mayores premios y gracias tan merecidas de su experimentada y acrisolada fidelidad, y dando a los aragoneses y valencianos recíprocas e igualmente mayores pruebas de mi benignidad, habilitándolos para lo que no están en medio de la gran libertad de los fueros de que gozaban antes y ahora quedan abolidos.... (Buen Retiro, a 29 de junio de 1707)»

- a) Indica la idea fonamental i les idees secundàries del text anterior.
- b) Què significa el concepte *Nova Planta*?
- c) En raó de què van ser imposats aquests decrets a Aragó i a València?

- d) Va quedar alguna zona de la corona hispànica exempta de la *Nova Planta*?
- e) Quin concepte de sobirania expressa Felip V en el decret?
13. Busca informació sobre el Corpus de la ciutat de València. Quina n'és la història? Fes una descripció de les roques més importants; la dels Diablers, la de Sant Miquel, la de Sant Vicent, la del Sant Calze i d'altres. Fes un dibuix de la roca que et sembla més interessant.
14. Fes una recerca sobre l'Orde dels cavallers de Sant Joan de Malta.
15. Fes un dibuix de les portes de Quart i de Serrans que formaven part de la muralla de la ciutat de València.
16. Una de les conseqüències més nefastes del decret de Nova Planta va ser la pèrdua del valencià com a llengua oficial del territori valencià. En aquest text dirigit als regidors de *Castellón de San Phelipe* (Castelló de la Ribera) es parla dels impostos. Fes-ne un comentari.

17. Fes un mapa de les governacions en què es va dividir el territori valencià i localitza'n la capital de cadascuna.

	Capital
Governació de Morella	
Governació de Peníscola	
Governació de Castelló	
Governació de València	
Governació de Cofrents	
Governació d'Alzira	
Governació de Montesa	
Governació de Xàtiva (Sant Felip)	
Governació de Dénia	
Governació de Xixona	
Governació d'Alcoi	
Governació d'Alacant	
Governació d'Oriola	

Propostes didàctiques referides al llibre
Vent d'Almansa (ISBN: 978-84-9824-148-8)

© Vicent Ferrer Pérez, 2012

© Edicions Bromera, SL

Apartat de correus 147 - 46600 Alzira

www.bromera.com

El 1700, mentre les campanes ploren la mort del rei Carles, Marc Peris se'n va a València, on el mestre impressor Onofre Cabrera li obri les portes d'un món nou. Mentre va fent-se un home, Marc descobreix l'amor, cultiva l'amistat, té notícies d'un heroi popular que podria ser el seu pare i sent parlar per primera vegada d'una guerra encara llunyana entre dos bàndols, els austriacistes i els borbònics, per la successió al tron.

Però la mort inesperada del seu protector el deixa en mans del destí. Víctima d'una traïció, empresonat i sense cap altra riquesa que la fidelitat de les persones que l'estimen, Marc haurà de superar les adversitats per a evitar que la derrota que marcarà el futur del país pose fi també a la seua vida.

AJUNTAMENT DE CULLERA
REGIDORIA DE CULTURA

ESGUARD

bromera

978-84-9824-148-8

9 788498 241488

www.bromera.com
edicions

bromera

